

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne pet-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se bla govolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Celjsko vprašanje.

Svobode, stvarno in resno razpravljati o tem vprašanju, si ne damo kratiti od nikogar. Naše stališče nam je pri tem otežkočeno, ker naši nasprotniki zbirajo svojo glavno moč jedino le v ta namen, da bi stvarnost in resnost iz razprave iztisnili. Tu je »Politik« v Pragi. Dasi neradi, moramo vendar temu glasilu, ki dandanes gloda na kosteh svojega nekdanjega vpliva, breniti v obraz očitane, da jo je strast že tako daleč zapeljala, da dela proti nam z zavedno neresnico. In to neresnico si je praška koleginja sama ustvarila, in sicer z občudovanja vredno lahkoto. Skoraj dan na dan trobi sedaj svojim češkim rojakom, da je naš list za kompromis, vsled kojega bi se za Celje Slovincem ničesar drugega ne dalo, nego višja gimnazija v Mariboru. Za tak kompromis mi nikdar nismo bili, in če »Politik« kaj takega trdi, zavija resnico. In ker s to trditvijo dan za dnevom prihaja pred svoje čitatelje, si je brez dvojbe v polni svesti, da piše neresnico. S takim listom polemizovati, je pač težavno in tudi ne posebno častno delo. Na drugo stran pa dela tudi »Slovenec« na vse kriplje na to, da bi v razgovor o Celju ne prišla stvarnost in resnost. Celo polemika tega lista prepojena je s tistim Štefetičevim tonom, ki napravlja po Gostinčarjevih shodih efekt in ki imponuje mladim kaplanom in nevednim devicam iz Marijinih družb. Po tem — smelo rečeno — pobalinskem tonu odlikujejo se posebno tudi zadnji »Slovenčev« članki, katere je priobčil kot dopise s Štajerskega. Če so res pristni štajerski dopisi to — a mi poznamo obilo mož, ki dvomijo nad tem — potem je še bolj obžalovati, da štajerski rodoljubi tudi pri tem za celo Slovenstvo prevažnem vprašanju niso mogli opustiti vsakdanje pobalinske pisave in vsakdanjih pobalinskih dovtipov, kojih bi se v Ljubljani še celo čevljarski vajenci ne hoteli posluževati. Štirje so jasni in od-

ločni razlogi, ki govore za to, da se mora vsaka pravcata in resna razprava o Celju a limine odbiti! Poslušajmo torej štajerskega »Slovenca«, ki se je včeraj v tem pogledu oblastno razkoračil po »političnem listu za slovenski narod«!

Prvi razlog. »Življenje se spozna le v večjih mestih, in to spoznavanje je za gimnazijalca več vredno, kakor vsi grški aoristi in Horacijeve ode in še trigonometrija povrh. Žalčani pa morajo sami pripoznati, da v njih krajih ni atmosfera, da bi se dijaki izobraževali.« Ta prvi razlog je jako visoko leteč in bobneč. S pedagogičnega stališča pa nima posebne veljave, in to zategadelj ne, ko tudi Celje ni veliko, svetovno mesto. Pač pa je to mestece prepojeno z najhujšim nemško-nacionalnim duhom, tako, da je naše dijaštvo v večnih nevarnostih, da ne pade v skrbno nastavljene mreže germanskega duha. Kje pa se ponehči več slovenskih dijakov, nego ravno v Celju? V Žalcu bi bila ta nevarnost korenito odstranjena. Sicer pa je tudi več kot dvomljivo, da bi bilo »spoznanje« življenja prva naloga pridnega gimnazijalčka! O tem bi se dalo obilo pisati, pa bi bilo odveč, ker itak vemo, da gospodov pri »Slovincu« ne bomo privedli do drugega prepričanja, in naj nam sam Janez Zlatoust posodi svoja usta!

Drugi razlog. »V Žalcu ni stanovanj niti za profesorje niti za dijake.« Prvi bi morali stanovati v kozolcih, zadnji pa prej kot ne v svinjari. Iz teh dopisov »štajerskega« Slovence moramo sklepati, da je Žalec grozovita luknja, kjer olitani človek skoraj dihati ne more! Če so Žalčani in Šentjurčani zadovoljni, da jih »Slovenec« v taki podobi svetu razkazuje, o tem jako dvomimo! Če čitaš »Slovenca«, prideš nehoté do spoznanja, da v Žalcu in Šentjurju stanuje samo slovensko kretenstvo! Ali je res tako? Nikdar nam ne bodete v glavo vtepli, da bi slovenski Žalec, če bi v istini prišlo do tega, da bi se

ondi ustanovila višja gimnazija, profesorje pošiljal pod kozolce, dijake pa v svinjake! Kaj bi tak zavod pomenjal za Žalec in to v gospodarskem, kakor tudi v narodnostnem oziru, to ve v Žalcu brezdvajbeno vsako otroče! Ravno tako je nespametno, delati si skrbi, bode-li vlada, kadar se je enkrat resno odločila za Žalec, gradila tudi potrebne stavbe ali ne. Čisto gotovo bi jih gradila, ker bi se prej tako imenovane paralelke iz Celja sploh premestiti ne mogle in premestiti ne smele.

Tretji razlog. Eventualna gimnazija v Žalcu bi že čez tri ali štiri leta za sušico umrla — in sedaj, ljudje božji, poslušajte — ker bi, izvzemši savinsko dolino, vsi drugi štajerski Slovenci svoje otroke rajši pošiljali v nemško Celje, nego jih dajali stanovati h kakemu kmetu v Žalcu! Takoj pripoznamo, da na tem polju ponehajo argumenti, tu se pričinja cinizem, s kojim se dalje prepirati nečemo. Če se ne motimo, je Žalec pol ure od Celja oddaljen, ako se voziš z železnico! Če se sramujete »kmeta« v Žalcu, potem z vami, prevzvišena gospoda! ni več govoriti mogoče! To polje prepričanja zapustimo, ker bi v očigled takemu cinizmu morali postati impertinentni, kar pa nečemo postati! Gledati slovenske Celjane, ki bi slovensko višjo gimnazijo v Žalcu vduševali na ljubo nemški višji gimnaziji v Celju, to bi bil gotovo prizor, kakor si ga ostudnejšega misliti ne moremo! O tem nobene besede več!

Četrti razlog. Dijaštvo v Žalcu bi ne imelo tiste podpore, kakor jo ima dandanes v Celju, posebno pri kapucinih itd. Tudi ta razlog je malenkosten, ker se da v tem pogledu v vsakem kraju kaj uspešnega ustanoviti. V obče pa bi bilo dijaško življenje v Žalcu sploh ceneje nego je v Celju!

Vsi razlogi, koje je štajerski »Slovenec« v boj postavil, se dajo torej iz-

podnesti. Za nas velja prej kakor slej načelo, da je treba Slovincem na Štajerskem zagotoviti srednje šolstvo, in sicer tako, da je mogoče razviti tega šolstva. Ali je kak resen človek na svetu dandanes, ki veruje v to, da se bodo dale slovenske paralelke v Celju kedaj razviti v slovensko višjo gimnazijo v Celju? Ali je prepričan kdo, da bomo tudi v Mariboru kaj dosegli, dokler so paralelke v Celju? In ali nam na jugu ne preti velikanska nevarnost, da pade s Celjem tudi Pazin? O tem razmišljajte, gospodje, potem pa nam mirno in stvarno odgovarjajte! Ako pa pišete neslanosti o renegatu Schweglu, in druge take oslarije, ako pri tem pljujete na dr. Tavčarja, nikari misliti, — da ste s tem vse dokazali, kar je pri celjskem vprašanju dokazati potreba!

Bera na Štajerskem.

Iz šmarskega okraja, 1. aprila

Večkrat se je že v javnosti razpravljalo, kako trpi ljudstvo vsled žitne in vinske bere naših kapelanov in mežnarjev. Bera je na Spodnjem Štajerskem skoro izključno plačana, tako da nimajo kapelani, župniki, orgljarci in mežnarji nikake pravice več do nje. To ve pristojna oblast, s koje vednostjo in dovoljenjem se je odkup izvršil, prav tako dobro, kakor vedo odkupivši se kmetje in posestniki na eni strani, na drugi pa razni kapelani itd.

Mimogrede bodi omenjeno, da so bili z odkupom od bere po ogromni večini zadovoljni i kmetje i kapelani itd., ker so bili prvi rešeni ostanka stoletnih davščin, drugi pa njih stanu nevrednega in nedostojnega beračenja. Odkup je bil večinoma zelo površno določen, tintam celo previsoko, kar pa baje ni odpomoglo, da ni njega vsota donášala tolikih obrestij, kolikor je vrgla poprej bera. Ker se pa duhovniki in drugi cerkveni služabniki s temi obrestmi in z drugimi ne baš pičlimi dohodki baje niso mogli preživljati, jeli so pod to pretvezo znova beračiti, ne

LISTEK.

Dim.

Poljski spisala Marija Konopnicka.

Kadarkoli je pogledala skozi okno svoje postrešne izbice, ga je lahko videla, kako se je dvigal v sivem strebru iz orjaškega dimnika tovarne. Včasih je obrnila nalašč svoje stare oči od dela ter se je ozrla nanj. In ta pogled je izražal ne navadno srečo, da, ljubkovanje. Ljudje so prihajali in odhajali na različne strani; le redkokrat se je ozrl kdo gori k dimniku, še redkeje je opazil višnjevkaste oblake dima. Zanj pa je imel ta dim posebne pomen, govoril ji je, in ona ga je razumela, v njenih očeh je bil malodane živo bitje.

Ko je valil dim svoje okrogle temne kolobarje ob prvem jutranjem svitu proti nebesnem oboku, ki se je svetlikal kakor opal ter žarel v vseh barvah jutranje zarje, ko se je začel razširjati oster in rezek duh saj, tedaj je vedela, da stoji ob kotlišču pri ognju njen Marcis, ki neti plamen, ga brzda in popravlja oglje — visokovzrasel, vitek, gibčen, v svoji modri platneni bluzi, ki je zadržnjena z usnjatim pasom, v lahki čepici na svetlih lasih, ovrtnik okrog vratu daleko razprostrt.

»Aha«, je šepetala tedaj in se smehljala, »Marcis nalaga!«

In Marcis je v resnici nalagal. S pridnostjo začetnika je stresal oglje na ognjišče, košaro za košaro, delal je zase in za kurjača ter bil ponosen na ravnokar pridobljeno si službo kotlarskega hlapca. In hkratu s tem velikim, svetlim plamenom so se vzbudile v njegovi duši vesele pesmi, ki so odmevale ves dan v kotlišču.

Kmalu pa so postali črni klopčiči belkasti, razlezli so se ter postali lažji, dokler se niso začeli dvigati v vitkem, ravnem stebri proti jasnemu nebu.

Ta pogled je obudil v srcu udove radost in zaupanje.

»No, saj se vse dobro vrši«, je šepetala. »Vse se dobro vrši, hvala Bogu.«

Potem je opravljala posle v svoji ubožni sobici, postiljala svojo in sinovo postelj, pospravljala in zakurila, da skuha skromen obed.

In kmalu se je dvigal nad streho, pod katero je stanovala v majhni izbici uboga udova nasproti tovarne s svojimi mogočnimi valovi dima majhen, višnjevkast oblaček, tako ničev in slaboten kakor dih starih prs, ki je netil plamenček.

Toda mladi kotlarski hlapec je vedno takoj opazil oblaček in potem se je smehljal temu oblačku tam gori. Vedel je, da

kuha zanj njegova stara mati v beli čepici ter rudečem predpasniku, — majhna in vela, kakršna je bila — okusno juho. Včasih se mu je prav zdelo, da tudi voja duh teh dobrih jedi.

S podvojeno marljivostjo je pridejal potem novo lopato oglja, in med tem ko se je praskal kurjač za ušesi, je delal za dva, stoječ z eno nogo na steni, ki je molala naprej.

Proti poldnevu je postajal dim tovarne manj gost, orjaška pljuča stroja so zadržavala svoje delo; para, ki so jo izpustili, je prerezala parkrat zrak z ostrim sikajočim piskom, in kakor orkan je planil mladenič v sobico.

»Mama, daj obed, grozno sem lačen!« je zaklical še na pragu, zagnal čepico na mizo ter stekel h kletki s kosom, ki je bila pri oknu. Ko je zapazil kos svojega prijatelja, je na dolgo zapiskal, slično kot prej v tovarni in je začel svojo navadno pesem, katero ga je navadil Marcis. Mladenič je stal pred kletko, vtaknil je roki v žep in je žvižgal s kosom za stavo, da so šipe žvenketale.

Med tem pa je pokrila mati mizo z rumenim prtom, v katerem so bili vezeni višnjevi jeleni, in je prinesla v globoki skledi kašnate juhe, repe, v kateri je bila kaka mozgovna kost, ali grahove juhe s

slanino, kakor je ravno naneslo. Na mizi je bil tudi ogromen hlebec črnega kruha, — to je bil glavni del obeda.

Jedva se je lotil mladenič hlebca kruha, že ga je zmanjkalo skoraj polovica.

»Kruh tekne, mama!«

»Da, da, otrok«, je odgovorila mati zadovoljna. »Le jej, dečko, jej z Bogom, njemu v čast in njegovi presveti materi.«

Mladenič se ni dal dolgo prositi, hkrati s kruhom je izginila tudi juha iz sklade.

»Juha tekne, mama!« je rekel potem.

Mati pa je jedla že nekaj minut sem vedno bolj počasi. Z žlico je mešala po krožniku, pihala je ter se obotavljala. Toda juhe na krožniku le ni hotelo biti manj. Ko je torej sin pospravil svoj del in si je obrisal konca svojih zalih brk, je urno vprašala:

»Ali hočeš morda še nekoliko, otrok ... meni danes nič kaj ne tekne ...«

On pa se je dal to pot dalje časa prositi; naposled je rekel:

»No, če nočeš, mama ...«

Postavila je hitro krožnik predenj in ni zamudila reči:

»Le jej, otrok, Gospodu v hvalo! ...«

(Dalje prih.)

da bi si bili dobili za to potrebnega dovoljenja.

Ljudstvo je bilo sprva tiho, mislé, da nikdar ne preplača posredovalcev med nebom in zemljo. Ščasom pa so se mu jele oči odpirati, k čemur so pripomogli najbolj oni bojeviti kapelani, ki dan na dan sejejo prepir in sovraštvo med ljudstvom. To videti je nekaternike napotilo, da so obesili takim hujšakem jasli nekoliko višje, za kar pa so morali marsikatero grenko, seveda po krivici, slišati in jo le zaradi ljubelega miru pogoltniti. In ko še ni bilo miru, dali so svoji nevolji javno duška in prosili odpomoči — ob sebi umevno zastoj.

Na Ponikvi, kjer so imeli še lansko leto takega bojevitiga petelina, ki je ljubil poleg kokošek tudi pšenico in mošt, pritožilo se je lansko poletje nekaj kmetov na okrajno glavarstvo v Celju ter zahtevalo, naj isto kapelanu sleherno bero prepove. Na njih utemeljeno pritožbo je odredilo okrajno glavarstvo poizvedbe po c. kr. žandarmeriji, katere tozadevno poročilo je moralo okrajno glavarstvo ob upravičenosti pritožbe docela uvesti.

Po daljšem presledku, ki se je po splošni sodbi porabil za zakulisne nasprotne poizvedbe v prid bere, dobil je namreč ponikovski župan kot tak od okrajnega glavarstva nenaden in naiven nalog, da poizve tekom dveh mesecev pri posameznih kmetih, zakaj da so dajali dosihdob bero, ki je bila plačana. Župan in vsi, ki so o tem nalogu izvedeli, so se muzali, češ, zakaj smo jo dajali? Ko bi ne bil nihče prišel, in ko bi se ne bali neizogibnega obrekovanja in sumničenja s strani nekaterih, kaplanu in farovžu po pasje poslušnih ljudi, ne bi dali.

Da rešijo župana tega brezmiselnega dela, javijo župan in trije občinski svetovalci kratkim potom okrajnemu glavarstvu, da ne tirjajo lanske bere nazaj, da jo prepustijo veledušno nekdanjemu kapelanu, da pa prosijo, naj se prihodnjič sleherna bera prepove.

In sedaj, v tihi teden, je priromal od okrajnega glavarstva v Celju odgovor, ki pravi ostroumno — čujte — da je bera glasom poizvedeb resnično plačana, da znaša relutum za kapelana toliko, za mež narja pa toliko in toliko, da torej nimata nikake pravice hoditi vnovič po bero, kar naj razglasi župan na primeren način.

Kdor bi se na čudil tej birokratski modrosti! Da konstatira par političnih uradnikov juristov to, kar ve vsak kmet, četudi ne zna ne pisati ne brati, potrebuje se 1/4 leta in še več. Klopuke dol pred tako modrostjo in bistrostjo!

Vprašamo pa še c. kr. okr. glavarstvo: Kaj bo zdaj z bero? Davno, davno, predno smo se pritožili, smo že vedeli, da kaplan in mežnar nimata pravice po bero hoditi. Da nismo tega vedeli, ne bili bi se pritožili, ampak bili bi prosili. S svojo pritožbo smo nameravali odpraviti krivico, katero smo napram sl. c. kr. okr. glavarstvu konstatirali. Mesto tega pa nam okr. glavarstvo odgovori, da se nam res godi krivica in da naj to ljudstvu povemo. Ta circulus vitiosus se bere kakor zasmeh na plemenitaškem obrazu.

Uvažuje, da oko pravice ne zameži zlepa, samo da zagleda, pomolili smo mu naš sluščaj. In ko je okr. glavarstvo — hvala Bogu za njega razsvitljenje — enkrat našo pravico pripoznalo, terjamo od njega z vso odločnostjo in brez usmiljenja, da nas tudi obvaruje pred nadaljnim nezakonitim in krivičnim beračenjem. Pravica za vse! Če se navadnim beračem pod kaznijo prepoveduje beračenje, mora se enako zabičati tudi častitim gospodom duhovnikom, sicer postane prepoved glede prvih dvakrat trša, kakor je že. Zakaj bi se zapiralo reveža, katerega tare ubošče, ki nima, kam bi položil glavo, s čimur bi si nasitil želodec in pokrnil nago telo, in zakaj bi se puščalo beračiti duhovnika, ki ima dovolj drugih dohodkov? Tudi ni nevoščljivost, ki nam narekuje to zahtevo, temveč le zahteva po enakopravnosti, ki nam je že po obstoječih zakonih zajamčena.

Zahtevamo tedaj od sl. c. kr. okr. glavarstva v Celju, da izda prepoved v smislu pritožbe, drugzega ne želimo od slavnostnega zvedeti, ker nam je že dovolj znano. Ker pa je pšenica še travnata in še ne bo kmalu zrela, hočemo na tako

prepoved malo počakati. Smo namreč kulantni pa neizprosni.

V Ljubljani, 3. aprila.

Posl. baron Morsey o položaju.

V Gradcu se je vršil IV. občni zbor katol. konservat. kmetijskega društva za srednje in gorenje Štajersko. Govoril je tudi posl. Morsey. Dejal je med drugim: Parlament je zopet oslabil. Največja nevarnost za bodočnost pa je finančna kriza. Treba bi bilo zbirati vse moči za boj radi trgovinskih pogodb in radi nagodbe. A mesto tega so začeli Nemci zopet narodnostni boj in levičarske stranke so zavzele radi mogočnosti peščice Schönerrancjev stališče nespravljalivosti. Sedaj stojimo zopet pred fatalnostjo, ki se zove Celje. Ne gre se za slovensko gimnazijo, nego za slovenski poduk v treh predmetih, ki nemškemu Celju niso nevarni, saj prebiva ondi poleg 4000 Nemcev le 600 bornih Slovencev. Mesto Celje živi od slovenskega prebivalstva. To slovensko spodnjo gimnazijo poseča mnogo dijakov ter se je dobro obnesla. Celo celjski Nemci menijo, naj bi se to vprašanje pustilo na miru. In vendar se je moral začeti radi te gimnazije boj! Ako bi se celjska spodnja gimnazija preložila v Maribor, bi bila ondotna gimnazija prenapolnjena. Ako bi se bila sprejela Stürgkhova resolucija, bi bili padli Nemci iz Celja v Karibdo, kajti vsi Slovani bi bili začeli kraval. Mi smo hoteli vprašanje ublažiti in omiliti, ter zahtevali, naj se reši le dogovorno z obema narodoma. Mi smo mislili, da bi se naj v okolici Celja ustanovil velik slovenski internat. Mnogo Nemcev pa je reklo, da Slovenci preveč študirajo. S tem stališčem pa se mi niti s katoliškega niti z narodnega stališča nismo mogli sprijazniti, in še danes mislimo, da za Nemce ni vzroka, groziti z opozicijo in z obstrukcijo, nego naj se zadeva presoja mirno. Tako pa parlament zopet ne bo mogel delati. Ako se ustava odpravi, bodo zahtevali Slovani z vso silo splošno, enako in direktno volilno pravico, v čemer jih bodo podpirali socialni demokratje. Večino bodo imeli potem Slovani. Zato naj bi se nemške stranke ne dale voditi več od veleizdajskih Vsenemcev, ker s tem škodijo le sebi. Morsey je za mirno pogajanje z desnico. Le to reši parlament in ustavo.

Položaj na Balkanu.

Bolgarija je poslala Avstriji, Rusiji in tudi naravnost Turčiji protestno noto, da se turške čete v Macedoniji množe in predstavljajo iz kraja v kraj, kar razburjenje prebivalstva le množi. V okraju Rastorija agitira bolgarsko-macedonski odbor najhujše. Mnogo Grkov je zapustilo svoja bivališča ter se zateklo v Kastorijo. Macedonci preganjajo baje grške pravoslavne duhovnike in učitelje. V kastorijskem okraju sta dve bolgarski tolpi, v kateri je večina Macedoncev. Tudi grško-pravoslavni škof Germanos Karavangeli v Kastoriji nima miru na svojih potovanjih pred Macedonci. Ruski poslanik Sinovjev je sporočil Porti, da želita Rusija in Avstro-Ogrska, naj se Macedonije s turškimi četami ne vznemirja, naj se hujšaki polove in ostro kaznujejo, mirno prebivalstvo pa ščiti. Grki in Turki so sovražni Bolgarom in Macedoncem, ter vlada nevarna nepetost.

Vojna v Južni Afriki.

1. aprila je došlo iz Londona poročilo, da so končno Steijna našli. Delarey in Steijn sta skupaj, pridruži se jima Schalk Burger in kmalu dospeta tudi Botha. Kje se snidejo, pa angleški listi ne povedo. Neki avstrijski častnik, ki je živel med vojno dalje časa v Pretoriji ter dopisoval dunajskim in budimpeštanskim listom, sodi o mirovnih pogajanjih jako skeptično. Angleži Burom ne bodo mogli ustreči s svojimi pogoji, in vojna se bo nadaljevala. Burski vladi in burski generali bodo torej porabili svoj sestanek tudi v to svrhu, da se dogovoré o svojih bodočih vojnih načrtih. Wolseley je že v Kapstadtu in nizozemski ministrski predsednik Kuyper zopet v Londonu. Morda se tema dvema vendar le posreči dognati ugodne mirovne pogoje, ki bodo sprejemljivi tako za Angleže kakor tudi za Bure. O »velikanskem porazu« Delareya pri Vaalbanki se poroča sedaj tako-le: Ko je Delarey videl, da ga preganja 1290

Angležev, je zbral za vojno nerabne Bure, ranjence, ženske, otroke in vozove ter pet angleških topov, katere pa je poprej seveda uničil. Te je pustil za seboj in tako varal Angleže, ki so se polastili teh topov, dočim je Delarey s svojimi ljudmi brez boja srečno ušel. Kitchener poroča, da je bilo v minoletem tednu ubitih in ranjenih 26 Burov ter na severovshodu Oranja ujetih 259 Burov. Operacije združujejo povodnji in narasle reke. Burski poveljnik Beyers je na severu Transvaala jako delaven, v okraju Spelonken je obkolil angleški oddelek, katerega je polkovnik Colenbrander komaj rešil. Pri Barbertonu v Transvaalu se je pripetila velika nesreča pri angleškem vlaku. 39 vojakov je bilo ubitih in 45 ranjenih. 25. in 27. marca so bili Angleži na treh različnih krajih tepeni. Kitchener je tudi te poraze zamolčal.

Najnovejše politične vesti.

Pod cesarjevim predsedstvom se je vršilo danes ministrsko posvetovanje, ki se je baje bavilo izključno le z vojaškimi vprašanji. — Delegacije se snidejo dne 6. maja t. l. — Skupni proračun za leto 1903 je imel včerajšnji ministrski svet v posvetovanju. — Poljaki in njihov minister Piętak. Poljski poslanci so se izrekli solidarne z ministrom Piętakom ter ne bodo pripustili, da bi ga Körber žrtvoval Nemcem zaradi glasovanja o Celju. — Ministra Giovanelli in Wittek sta prišla t. t. m. v Zader ter si ogledala osuševanje pri Vranskem jezeru. — Angleška vlada je izjavila, da pripozna Schalk-Burgerja in Stejna kot novoizvoljena predsednika Transvaala oziroma Oranja ter se hoče le s tema dvema pogajati — Italijanska ekspedicija v Tripolis je baje že sklenjena stvar. — Kitajska vlada je plačala komisarjem prizadetih vevlasti tretji obrok odškodnine v znesku 1.800.000 taelov. — Pogodba glede Mandžurije določa, da zasede Rusija polagoma pokrajino od juga najpozneje v 18. mesecih. — Novi švicarski predsednik je postal polkovnik Meister iz Curiha. — Pri kronanju angleškega kralja bo zastopal nemškega cesarja princ Henrik. — Abesinski cesar Menelik pride meseca avgusta v Evropo študirat napredek v kmetijstvu in elektrotehniki. — Napad na višjega policijskega ravnatelja Trepowa je poskusila v Moskvi domača učiteljica Allart, ker je bila nedavno zaradi soudeležbe pri dijaških nemirih zaprta. Revolver pa se k sreči ni hotel sprožiti. — Predsednik Kolumbije Manuel San Clemente je umrl.

Občinski svet ljubljanski.

V Ljubljani, 3. aprila.

Včerajšnji seji je predsedoval župan Hribar, ki je prečital dopis vodstva družbe sv. Cirila in Metoda, v katerem se isto toplo zahvaljuje za družbi podeljeno podporo.

Po predlogu obč. svet. Svetka se določi g. Ivan Volc upraviteljem mestnega knjigovodstva, prošnje kompetentov se pa odklonijo.

Obč. svet. dr. Starč je poročal o prošnji g. Viljema Treota za razdelitev njegovega sveta ob Novih ulicah na stavbišča. Razdelitev se je odobrila.

Podžupan dr. vitez Bleiweis je poročal o nasvetovani peticiji od državnega zbora, naj bi se sklenil zakon o kužnih boleznih. Naročilo se je mestnemu magistratu, izdelati in odposlati tako peticijo.

Dalje je bil sprejet podžupanov predlog, naj se da poročilu klavničnega ravnateljstva absolutorij. Iz tega poročila je razvidno, da se klavnica in živinski sejmi prav redno in vspešno razvijajo, in da se uradniki in osobe prav vestno trudijo.

Obč. svet. Prosenc je poročal o računskem zaključku mestne hranilnice ljubljanske za leto 1901. Iz tega poročila je med drugim razvidno, da znaša čisti dobiček 72.895 K, ki se je dodal rezervnemu zakladu. Ta znaša sedaj že nad 300.000 kron. Zidalo se bode v kratkem posebno hranilnično poslopje in se je v tem oziru že nakupil primerni svet v Prešernovih ulicah. Tako bode rezervni sklad veliko plodonosnejše naložen. V splošnem se iz poročila vidi, da se hranilnica prav lepo in impozantno razvija. Sklenilo se je 1. vzeti poročilo na znanje; 2. upravnemu svetu in osobito predsedniku Vasu Petriču izreči zahvalo in 3. ravnateljstvu naročiti, da izdela posebno navodilo za postopanje v novem poslopju, in da se isto predloži obč. svetu v odobrenje.

Obč. svet. Prosenc je poročal dalje o ponudbi za odkup mestnega stavbišča ob podaljšanih Levstikovih ulicah in predlaga, naj se kupna ponudba (3839 kron 50 vin.) sprejme, kar se je zgodilo.

Obč. svet. Svetek je poročal o škontraciji mestne blagajne, ki se je vršila dne 6. marca t. l. in o prošnji odbora bivše meščanske godbe za podporo. Sklenilo se je: 1. Dovoliti likvidacijskemu odboru meščanske godbe v svrhu plačitve dolga godcem ter stroškov muzikalij in inventarja 1000 K podpore; 2. naročiti odboru, da proda inventar in poplača s kupno svoto ostale dolgove in 3. predloži natančen račun.

Obč. svet. Senekovič je poročal končno o poročilu direktorija mestne elektrarne glede nasvetovanih določil za prejemanje toka iz mestne elektrarne in o spremembah dotičnega cenika. Spremembe so minimalne; predlogi poročevalčevi so bili sprejeti.

S tem je bila javna seja zaključena in je sledila tajna seja.

Izpred sodišča.

Gospod deželnosodni svetnik Andolšek je predsedoval včeraj slededim, bolj zanimivim obravam deželne sodnije:

1. **Katoliške hijene iz Goč.** Nadaljevala se je včeraj razprava, o kateri smo že pred par tedni poročali. Na obtožni klopi sedita leta 1862. na Gočah rojeni oženjeni posestnik Janez Jerončič in njegova 72letna mati Barbara Jerončič, tožena radi deliktov, katerega morejo napraviti pač le katoličani, ki so postali v svojem fanatizmu popolnoma živinski, in so bolj podobni afričanskim hijenam kakor ljudem. Kakor znano, sta razobesila ob priliki umrlega župana Leopolda Žgurja, ki je bil znan kot liberalce, umazano cunjko kot zastavo in s tem žalila čut vsakega človeka, ki pozabi vsaj o smrti svojo strankarsko sovraštvo. Prva obravnava se je preložila, ker je bilo zaslišanje novih prič potrebno. Takrat je zastopal tožbo dr. Brejc; včeraj pa je prišel g. Vencajz in persona, da bi iztrgal svoje somišljenike. Toženec Janez Jerončič tajil je vse. Lagati zna kakor kak jezuvit. Pri prvem zaslišanju je priznal, da je bila ob pogrebu na njegovi hiši v istini razobešana cunjka, obdolžil je pa svojo mater Barbo. Sedaj taji vse, ako ravno potrdita dve priči, da je vedel o »zastavi«, ki je visela v »kolonu«. Priča Jernej Žorš izpove, da je bila palica, na katero so navezali umazano cunjko, tako debela, da ni mogoče, da bi jo razobesil kak otrok, dalje izpove, da so ljudje takrat obče rekli: »Sramota za Goče; sedaj pa vidimo, da je res, kar o njih polistih pišejo!« 12letna priča Marija Vidrih, znana Brejčeva »liberalka«, izpove zopet obtožljivo. Mamica Vidrih pa pové, da je videla staro Barbo, ko je »bandero« popravljala, da je stala bolj široko in bolj vidna bila. Neki otrok jo je hotel »zastavo« doli vreči, stara Barba pa je dejala: Pusti in stran pojdi, Francek! — Ta Francek, 4letni sin toženca, je tako preplašen in zbežan, da se ga ni moglo prisodniti zaslišati. Andrej Vidrih pové, da je dejal tožencu Janezu, ki noče nič vedeti o celi stvari: »Kdo je bandero razobesil?« Janez Jerončič pa je rekel: »Kaj pa je, če visi, saj je bilo danes pred enim letom ravno tako!« Pred letom dni se je namreč praznoval god umrlega Žgurja in klerikanci so zopet pokazali svojo katoličnost! Tudi vse druge priče izpovejo jako obtežljivo in končno se vidi, da je v istini katoličanstvo pripeljalo nekatere naših kmetov tako daleč, da niti umrlih ne spoštujejo, temuč pljujejo tudi na grobove in mrliče. Sodni dvor obsodil je, kakor smo že poročali, prvega toženca Janeza Jerončiča, ki je že večkrat (tudi radi tatvine) predkaznovan, a vkljub temu »obče spoštovan mož«, na 3 tedne strogega zaporu s postom vsakega teden; Barba, stara terciarka, pa bode sedela 14 dni v ostrem zaporu... Klerikanci bodo še vedno kričali, da v Gočah ni bilo ničesar: hijenam se pač ne zdi grdo, umazati in opljuvati mrliče...

2. **Amerikanci.** Posestnik Janez Mehle iz Ponovevasi je dobil 10 dni zaporu in globe 20 K, ker je svojega nedoletnega sina spravil v Ameriko. Sotoženi Janez mlajši pa, ki je »prikrknjen« in na primer sedel 6 let v prvem razredu ljudske šole, je bil oproščen.

3. **Hudi zarubljenec.** Leta 1871. rojeni Janez Jernejc, ki je zadnji čas služil na južni železnici, je bil zarubljen. Tožila ga je zapuščena nevesta, koji ni hotel ničesar plačati »za dvojčke«. Ko so pa prišli uradniki k njemu najprvo na dom, jih je tako neusmiljeno oštel in jim tako nevarno grozil, da se je tožba proti njemu dvignila. »Primojduš«, je dejal, »če pride deset žandarjev, nič ne dobijo!« In ko so prišli isti uradniki par dni pozneje v kurilnico, jih je zopet okregal in med drugim dejal sollicitatorju dr. Krisperja: »Če se ne zmažeš hitro, boš mrzel!« Za vse to bode sedel 4 mesece v težki ječi in se vsakih 14 dni postil.

4. Pijani bratci. L. 1883. rojeni mlinarski pomočnik Janez Ambrožič, leta 1885. rojeni hlapec France Sluga, leta 1886. rojeni hlapec Jožef Trebec, l. 1865. rojeni France Mikel in l. 1883. rojeni hlapec Anton Vovk, vsi iz Novešnice, so lanske leto služili pri posestniku g. Ambrožiču v Novišnici. Pri tej priliki so postali žejni. In to je bil vzrok, da so se domenili, porabiti zalogo v kleti svojega gospodarja v namen, ugasiti svojo žejo. Nakradli so iz te kleti 30 butelj refoška, 2 buteljki posebnega refoška, 3 steklenice furlanskega vina, 4 steklenice namiznega in 2 steklenice špirta. Poleg tega so si oslajšali kislno namizno vino z 12 kilogrami sladkorja. Fantini so dobili razmeroma 6 dni, 4 tedne, 2 meseca, 3 mesece in 6 mesecev.

Dnevne vesti

V Ljubljani, 3. aprila

— **Celje in „Slov. Narod“.** Pod tem zaglavjem piše »Sločica«: V »Slovenskem Narodu« smo čitali nasvet, naj bi štajerski Slovenci mislili, kako bi bilo mogoče glede na slov. nemški nižji gimnaziji, ki visi vedno v zraku, priti do kakšnega kompromisa, ki bi ne bil Slovincem v nečast, ki bi pa omogočil to, da se ne pripeti slučaj, da pade Celje enkrat definitivno ter da Slovenci za to ne dobimo nikakega nadomestila. Postavka Celje je ostala še v budgetu, ali da je prodrla v državnem zboru, to se je pripetilo, kakor znano, le slučajno vsled konstelacije, nastale v zadnjem hipu. Da bi se torej odstranile večne skrbi za Celje ter bi se dobilo morda za to povsem odgovarjajoče nadomestilo, o tem da bi razmišljali štajerski Slovenci, je nasvetoval »Slov. Narod«, upoštevaje pri tem tudi dejstvo, da Slovenci prav vsled Celja ne moremo začeti nikake druge večje akcije na srednješkolskem polju. Ali kaj se je zgodilo? Neki štajerski domoljubi so izdali hitro izjavo, v kateri protestujejo proti temu ter nočejo ničesa slišati o nikakem takem razmišljanju. Zagnali so se v »Slov. Narod«, — namesto da bi bili le malce začeli misliti o nasvetu. Ljubljanski »Slovenec« se trudi na vse kriplje, da bi koval iz te okoliščine za se politiko. Neotesano udriha po »Slov. Nar.«, predbacivaje mu izdajalstvo itd. Kliče pa tudi rodoljube, ki niso v njegovem taboru, naj se zedinijo z njim. Složimo se! pravi, kar pa pomeni v resnici: Le hitro pod klerikalni jarem! — Taka je pri nas politika. Na nasvet, na katerem ni nič izdajalskega, kateri je narekavala »skrb za napredek slovenskega naroda, so vdarili štajerski rodoljubi z loparjem po »Slov. Narodu«, ljubljanski »Slovenec« išče pri tem pa dobrička za svojo žlindreto politiko. Neizogibni trabanti so tudi že »govorili«. — To je politika, da se je Bog usmili! Ali o tej bo treba še obširno izpregovoriti.

— **Slovenska šolska Matica.** Prejeli smo naslednje pojasnilo: Odbor slovenske »Šolske Matice« zelo obžaluje, da mu ni bilo mogoče, kakor je nameraval, na svetlo dati že ob Božiču l. l. svoje prve knjige. Toda na tej zamudi niso krive tiskarne in tudi ne pisatelji, ampak druge razmere. Društveniki naj pomislijo, da je naša podjetje še v povojih, in da nam je vse ležeče na tem, da bojejo naše objave ne le po vsebini, ampak tudi po obliki, kolikor je mogoče, dovršene. Zlasti nam je bilo tudi na tem, da bi bil pravopis v vseh naših knjigah enoten, da bi se lahko po njem ravnali učitelji. V ta namen je bilo potrebno, da je prevzel jezikovno popravilo en sam popravljalec. In da se tri knjige ne popravijo kar tako, če se hoče vestno postopati in če ima popravljalec poleg tega različne druge posle ali pravzaprav, če mora to delo opravljati v svojih prostih urah, to pač ni težko razumeti. Nadejamo se, da bodo naši društveniki za to potrpljenje poplačani z večjo pravilnostjo društvenih knjig. Sicer pa ne bomo več dolgo rabili njihove potrpežljivosti, kajti sedaj se tiskajo že zadnje pole. — H. Schreiner, predsednik slovenske »Šolske Matice«.

— **Spored slavnosti** o priliki obhajanja 70letnega rojstnega dne gosp. Fr. Doberleta: Dne 5. aprila, zvečer ob 7^{1/2} uri zbiranje gasilcev pri »Mestnem domu«. Ob 8. uri odhod k stanovanju slavljenca. Ob 9. uri koncert v »Mestnem domu«. Dne 6. aprila ob 7. uri zbirališče pri »Mestnem domu«, ob 7^{1/2} uri odhod k sv. maši v Trnovo. Po sv. maši zaju-

terk pri Ferlincu in Hafnerju. Ob 10. uri seja zveznega odbora, izročitev častne diplome. — Zvezni odbor.

— **Iz črnega brloga.** »Slovenec« piše v svoji včerajšnji številki: »V Rudniku pri Ljubljani je neki dolgoprstnež porabil velikonočno procesijo, a ne v klerikalnem smislu, da bi šel z njo in molil, ampak po liberalnem receptu, da je ta čas pobasal pušico s cerkvenim denarjem«.

— **Komentarja** pač ni treba!

— **Matica Hrvatska.** Tukajšnje poverjenstvo Matice Hrvatske je te dni razposlalo lanske Matične knjige. Ko bi jih kdo izmed gg. članov ne prejel, naj se blagovoli oglasiti pri knjigovezu g. Bonaču. Proti plačilu 6 K se še vedno sprejemajo člani za l. 1901 ter dobe po devet krasnih knjig, katerih je še polno v zalogi.

— **Koncert v protestantski cerkvi.** Opozarjamo še enkrat na jutrišnji koncert v protestantski cerkvi. Koncert se vrši v dobrodelen namen.

— **Izletniki v Črnučah.** Minolo nedeljo je bilo mnogo Ljubljancev pri Rogovilcu na Črnučah. Zbralo se je tam več črnuških fantov z dekleti. Sin črnuškega župana je bil ljubosumen na nekega drugega fanta in je le-tega napadel ter udaril z debelo palico po glavi, da je bil fant ves omamljen. Pa s tem junaški županov sin še ni bil zadovoljen, nego je začel psovati ljubljanske izletnike, pljuvati nanje in jim groziti s palico. Izletniki so bili primorani županovega sina iz gostilne vreči in vrata zapreti. Sploh se kaže, da vlada v Črnučah posebno sovraštvo proti ljubljanskim izletnikom in bilo bi dobro, če bi žandarmerija ob nedeljah nekoliko patrolirala po Črnučah.

— **Nesreča.** Posestnik Jos. Ceglar z Vel. Črnla je v ponedeljek sežigal pri svojem gozdu suhljad. Vsled vetra se je vnel tudi gozd. Ceglar je gasil kolikor je mogel in bil pri tem tako opečen, da je naslednji dan umrl.

— **Mariborskim županom** je bil včeraj izvoljen dosednji podžupan, deželni poslanec in odbornik dr. Karol Schmiderer.

— **Nenavadna starost.** Na veliko nedeljo je umrla, pravzaprav zaspala, blizu Konjic posestnica Marija Klinc, ki je lanske binkošti obhajala svoj 100letni rojstni dan.

— **V Rušiču v Furlaniji,** kjer agitira grofica Latour za izstop iz katoliške cerkve, je te dni 12 družin izmed njenih kolonov prestopilo k protestantizmu.

— **Stavka na Reki** se nevarno širi. Ulice je zasedlo vojaštvo; dogodilo se je že več manjših izgrediv. Pristanišče je zaprto. Na nekaterih ladjah so že najeti kurjači vojne mornarice. Demonstracija množica je razbila več plinovitih svetilk, posebno razkačena je naskočila tovarno za luščenje riža, ker je tovarniško ravnanje sprejelo nekatere delavce ter jim zboljšalo dnino za 30 h. Včeraj so bile trgovine zaprte.

— **390.000 sardel** so ujeli veliki teden pri Fazani v Istri. Eno tretjino so jih nesli na prodaj v Pulj, dve tretjini pa v Trst; v Pulju so jih prodajali po vinarju.

— **Na lepem potu** se smejejo zadnje dni vsi, od prvega do zadnjega. Neki gospod je namreč »gihten«. Zdravit ga je pa hodila »prijateljica«, ki stanuje par hiš naprej, med tem, ko je bolni gospod svojo ženo neusmiljeno pretepal. To navado ima ta gospod tudi, če ni bolan. Ljudje, posebno oni, ki stanujejo v isti hiši kakor bolni gospod, so se pa jezili nad tem, da je bila nedolžna žena vedno tepena, le radi — »prijateljice«. In ko je te dni »prijateljica« zopet prišla, da bi zdravila bolnega gospoda, so jo napadle ženske z lepega pota — na lepem potu so presneto hude ženske! — in jo pognale tja proti Viču. Pravijo, da je bila cela dirka po Tržaški cesti. Otroci so upili in žvižgali, ljudje se pa smejejo še sedaj, vsi od prvega do zadnjega... Le »prijateljica« se kisto drži in zlobni jeziki pravijo, da je ona sedaj — bolna.

— **Dva sovražna brata.** Oton Stolnik, delavec pri svojem bratu, posestniku karuselna v Lattermanovem dvojevremu, se je včeraj popoldne sprl s svojim bratom in ga hotel z nožem napasti. Poklicali so policaja, ki je vročkrvnega Otona Stolnika odpeljal v zapor.

— **Razposajeni vajenci.** Vsak večer, kadar se konča pouk na realki, pridrve se vajenci iz šole s krikom na Kongresni trg. Prične se suvanje in ruvanje in pretep. Včeraj zvečer sta se dva vajenca ravno pred realko stepla, a zalotil ju je policaj in morala sta z njim.

— **Tatvina.** Juristu Frideriku Maurerju na Valvazorjevem trgu je neznan tat ukradel iz sobe črno listnico z zlatim monogramom, v kateri je imel bankovec za 20 kron; legitimacijo dunajske univerze in vizitnice.

— **Vlak z laškimi delavci.** Danes ponoči se je pripeljal do Ljubljane poseben vlak s 323 laškimi delavci, kateri so se danes zjutraj odpeljali na Koroško.

— **Trije natakariji** so se danes ponoči v Kolodvorskih ulicah sprli in stepli. Dva sta ušla, jednega pa je policaj prijel.

— **Zlat prstan** je izgubil nekje v mestu krojač I. K. Prstan je imel temnobelkast kamen.

— **Najnovejše novice.** Delavski štrajki. V predilnici v Rheimsu je ostavilo delo nad 4000 delavcev. — V Altoni (Pensilvaniji) štrajka nad 10.000 rudarjev. — Špiritistične sestanke je prepovedalo okrajno glavarstvo v Jilemnicu na Češkem s kaznijo 14 dni zapora ali pa 200 K globe. — Kaznovan škof. V Vilni je katoliški škof Zwierowicz v pastirskem listu najstrožje prepovedal pošiljati poljske otroke v ruske šole. Škofa so vsled tega brzojavno poklicali v Peterburg, odkoder ga pošljejo v notranje kraje Rusije. — V dveh dneh zaigral 390 tisoč kron. Najmlajši sin milijonarja Vanderbilda, ki študira na vseučilišču v Yali, je zakvartal v dveh dneh 390.000 K.

— **Ruskega poročnika ustrelil.** Štabni kapitan Sofronov je ustrelil na dvorišču mirgoradske infanterijske vojašnice pred mnogoštevilnimi vojaki poročnika Grodskega. Povod temu je baje užaljena rodbinska čast.

— **Kolera na Malti.** Na Malti je umrlo dosedaj že 15 oseb na kolero.

Književnost.

— **Društvo sv. Jeronima** je namenilo letos svojim članom tele knjige: 1. koledar »Danico« za l. 1903, 2. Tome Kempčana: »Nasleduj Krista« v dr. St. Bosanca prevodu, 3. povest: »Covjek snuje, Bog odredjuje«, spisal Dragotin Jovan, 4. Pripovedi iz hrvaške povjesti od dr. Rudolfa Horvata. Tem se vtegne pridružiti še peta knjiga: nadaljevanje Kosmákovih »Slik iz svakidanjega života«. Za neznatno letnino ene krone prejme vsak član meseca grudnia po 4 ali celo 5 knjig leposlovne in poučne vsebine. Dostmrtniki plačajo enkrat za vselej 10 kron. Posestrima društva sv. Jeronima — naša družba sv. Mohorja je razširjena tudi na Hrvaškem; enako naj si pridobi na Slovenskem mnogo članov društvo sv. Jeronima. Vpisati se je moči do konca tega meseca. Članarino, kateri naj se doda po 20 vin. poštnine, sprejema poverjenik J. Vrhovnik, župnik v Trnovem v Ljubljani, ali njegov pooblaščenec knjigovez in tovarnar gosp. J. Bonač.

— **Kratka uputa v narodno gospodarstvo.** Tako se glasi naslov drobni knjižici, ki jo je spisal vseučiliški profesor dr. Juraj Vrbanič in tiskala Dionička tiskarna v Zagrebu. V tej knjižici so na lahko umljiv način razloženi pojmi narodnega gospodarstva.

— **Adresna knjiga za Zagreb.** V zalogi Lav. Hartmanna (Kugli & Deutsch) v Zagrebu je izšla v lični opremi adresna knjiga, ki obsega natančen zapis vseh oblastev, trgovcev in obrtnikov ter najemnikov stanovanj. Cena 5 K.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 3. aprila. Ministrska predsednika Körber in Szell sta imela danes daljše posvetovanje, pri katerih se je šlo za razna načelno važna vprašanja gospodarskega značaja. Ta pogajanja se bodo tekom prihodnjega tedna nadaljevala, in sicer v Budimpešti. Vlada goji upanje, da se ugodno doženo in da se bo potem koj moglo začeti tretje branje avtonomnega carinskega tarifa.

Dunaj 3. aprila. Danes popoldne je imel pod cesarjevim predsedstvom kronski svet sejo. Sklican je bil v namen, da se poravnajo razne difference glede proračuna vojnega ministrstva.

Dunaj 3. aprila. Čim se snide zopet državni zbor, zahtevali bo vlada, naj se izvoli kvotna deputacija in delegacija. Takisto se zgodi tudi v Budimpešti.

Dunaj 3. aprila. Delegaciji se skliceta najbrž že na dan 6. maja. Utemeljuje se to s tem, da razmere na Balkanu zahtevajo, da se proračun vojnega ministrstva čim hitreje ugotovi.

Dunaj 3. aprila. Srbski visokošolci so danes pred palačo skupnega finančnega ministrstva uprizorili demonstracijo proti Kallayu. Več dijakov je bilo aretiranih.

Reka 3. aprila. Delo počiva tudi danes. Mnogo javnih lokalov in trgovin je zaprtih. Policija je aretovala jako mnogo štrajkujočih delavcev, in sicer takih, ki niso v Reko pristojni. Vse te hoče po odgonu odpraviti. Prišlo je semkaj več vojaštva. Zastrazene so razne ulice. Tudi pot do Voloske je zastrazena, da se prepreči prihajanje zunanjih delavcev v Reko in da se onemogoči eventualno prisvojenje razstreliva v Preluki pri Voloski. Razburjenost med delavstvom narašča, zlasti vsled drakoničnega postopanja policije.

Beligrad 3. aprila. Vlada je zaprla visoko šolo in suspendirala vsa predavanja na nedoločen čas, ker visokošolci vzlic opominom niso hoteli odnehati od začetega štrajka. Visokošolski štrajk je v zvezi z dijaškimi demonstracijami proti nameravanemu društvenemu in zborovalnemu zakonu.

Bruselj 3. aprila. Poroča se, da vlada med burskimi delegati veliko nasprotje gledé mirovnih pogojev. Krüger in Leyds hočeta neki, naj se vojna nadaljuje, dokler Angleži ne priznajo burskima republikama popolne neodvisnosti, med tem ko se drugi delegatje zavzemajo za to, naj se Buri zadovolje z avtonomijo pod angleško suvereniteto.

London 3. aprila. Lord Wolseley je prišel včeraj v Kaptown in takoj nadaljeval svoje potovanje v Natal.

London 3. april. Polkovnik Lawley je napadel Bure pri Buschmanskopu, a je bil poražen in se je moral umakniti. Dobivši pomoč, je potem Bure pregnal.

Narodno gospodarstvo.

Ljubljanska kreditna banka

(Dolge.)

2. redni občni zbor »Ljubljanske kreditne banke« vršil se je v torek, dne 25. m. m. ob 10. dopoldne pod predsedstvom predsednika Ivana Hribarja.

Predsednik otvori sejo, pozdravi navzoče delničarje in slika v živih barvah razvoj in delovanje banke. Omenja, da so pri ustanovitvi mnogi dvomili o njenem uspevanju, da pa že prva bilanca kaže, kako so se motili. Čistega dobička je sicer navedenega 52.000 K 36 vin., toda če se upošteva, da je banka vzlic svoji mladosti dosegla pri izdaji delnic druge emisije 50.000 kron ažijs, ki ga je naložila v rezervni fond, iznaša doseženi dobiček že v prvem letu pravzaprav čez 100.000 kron. To so gotovo najlepši uspehi, ki svedočijo, da je uprava banke v rokah pravih moči; zahvali se na to upravnim svetnikom, podružnici »Živnostenske banke pro Čechy a Moravu« na Dunaji in »Deželni banki kraljestva češkega« v Pragi, katera zavoda sta s svojo postrežljivostjo in kulantnostjo veliko pripomogla, da je banka dosegla takih uspehov. Dalje izreka svojo zahvalo nadzorovalnemu svetu, ki je večkrat pregledal bančne knjige in blagajnice, ravnatelju Pečanki, ki je s svojo previdnostjo in spretnostjo položil temelj bančnemu prosperanju, ter končno izreka priznanje vsemu uradništvu in njegovi marljivosti in vestnosti. Zato pa upravni svet že sedaj priporoča ustanovitev pokojninskega zaklada, da s tem zasvedoči uradništvu svojo skrb zanje in ga tem tesneje naveže na banko.

Nato prečita ravnatelj Pečanka poročilo upravnega sveta in izkaz o bilanci, kar se soglasno vzame na znanje.

Predsednik nadzorstvenega sveta Jos. Lavrenčič poroča, da je nadzorstveni svet večkrat pregledal knjige in blagajnice ter vedno našel vse v najlepšem redu in omenja, da je vrhu tega tudi predsednik banke poklical z Dunaja še posebnega revizorja, ki je po točnem več dni trajajočem, prav v detajle segajočem pregledovanju knjig konstatiral v njih in v blagajni najboljši red. Predlaga, naj se podeli upravnemu odboru absolutorij, kar se soglasno sprejme.

(Konec prib.)

Darila.

I. Izkaz darovalcev podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju za l. 1901/2. Premil. g. dr. Mihael Napotnik, knez in škof lav. društveni ustanovnik in častni član društva) kakor vsako leto tudi letos 20 K, hranilno in posojilno društvo v Ptuj 880 K, velerodni gospodje: dr. Mirko Ploj, dvorni svet in drž. posl., izroči po g. Jak. Puklu od društva „Slovenije“ podarjeni ostanki od ene svote, katero je nabral g. dr. Ploj med jugoslov. posl. za stroške omenjenega društva ob priliki delovanja za slov. vseučilišče v Ljubljani 80 K, Anton pl. Sušič, c. in kr. polkovnik v p. Celje 60 K, Viljem Pfeifer, ustanovnik in častni član, drž. posl. in pos. v Krškem 50 K, Josip Stritar, c. kr. profesor v p., 10 K, Anton Globočnik pl. Sorodolski, c. kr. vlad. svetnik v p., 20 K, Vladimir Globočnik pl. Sorodolski, c. kr. dvorni svet., 12 K, dr. Janko Babnik, c. kr. min. tajnik, 20 K, Josip Premeru, c. kr. kontrolor pošt. hran. 12 K, dr. Anton Primožič, c. kr. prof. 20 K, Matvey Trnovec, c. kr. najviš. sod. svet. 20 K, dr. Josip Mantuani, c. kr. aman. dvorne knjiž. 6 K, Peter Hlačar, žel. ur. 6 K, Ivan Ilc, c. kr. polic. svet. 6 K, dr. Božidar Stegu, c. kr. sod. pristav 10 K, Alojzij Vavpotič, c. kr. pošt. kontrolor 4 K, Jakob Urbanja, c. kr. pošt. kontrolor 6 K, Fran Naval, c. kr. dvorni pevec 10 K, vsi na Dunaju, dr. Martin Travner, c. kr. dež. sod. svet. 10 K, Josip Perko, žel. višji oficijal v p. 6 K, Anton Askerc, urednik „Ljublj. Zvona“ 5 K, Jakob Zupančič, gimn. suplent 10 K, Makso Pleteršnik, c. kr. gimn. prof. v p. 10 K, dr. Valentin Krisper, odvetnik 20 K, Stefan Klun, pos. 4 K, v Ljubljani; Matija Hočev var v Velikih Laščah 8 K, dr. Josip Barle, c. kr. notar v Kozjem 5 K, Ivan Arh, c. kr. nadoskrbnik v Pragi 6 K, Anton Globočnik, železniki 5 K, Josip Milavec, c. kr. major v 89. pešpolku, Lubaczow 3 K 50 vin. in po „Slov. Nar.“ 2 K 50 vin., Evgen pl. Truhovič, c. kr. sod. prist., Višnjagora 5 K, dr. Fran Jurtela, odvetnik v Ptuj 10 K, gospod. Milka Pirnat, učiteljica in gospa Alojzija Kunej, pos. 10 K, dr. J. Rudolf, odvetnik 10 K in Martin Ogorevc 10 K v Konjicah, A. Mladic, c. kr. sod. prist., dr. Oton Papež, sod. prist. v Postojni po 5 K, Fran Hrašovec, c. kr. okr. sod. v p. 6 K, dr. Josip Unterlugauer, vlad. svet. in glav. zdravnik v Gradcu 20 K, Andrej Žumer, okr. šol. nadz., Kranj 5 K, Mihael Vošnjak, inženier in velepos., Gorica 10 K, Bogumil Vošnjak, jurist v Pragi 5 K, Bož. Stifter, ces. rus. prof. v Kalugi 5 K, po g. drž. posl. Vilj. Pfeiferju poslala neimenovana pa znana dobrotnica 40 K, dr. M. Schirmmaul, zdrav. Rajhenburg 10 K, dr. R. Pipuš, odv. 6 K in posojilnica v Mariboru 80 K, sl. odbor akad. veselice v Novem mestu (po g. Šuklje-ju) 34 K 80 vin., sl. posojilnica v Cerknici 20 K, sl. slov. klub v Celovcu 10 K, sl. posojilnica Stari trg pri Ložu (po „Sloveniji“) 100 K, sl. pos. v Makolah 30 K, sl. kmetska pos. na Vrhniki 30 K, sl. pos. na Vranskem in v Framu po 20 K, gđc. Malči Sušnik v Brežicah 26 K. Za toliko blagih darov iskrena društveni odbor najiskrenejšo zahvalo. Dalje sprejema darove društv. blag. g. dr. Klem. Seabun, dvorni in sod. odvetnik na Dunaju, I. Singerstrasse 7.

Kdor mnogo sedi in nima prilike, da si s sprehodom in sportom zadostno in moči ohrani delavnost trebušnih organov, ta vse to popolnoma nadomesti s staroznanim rogaško slatino. Slatina iz vrelca „Tempelquelle“ se pije z vinom, iz vrelca „Styriaquelle“ pa sama na sebi (brez vina). Pospešuje okus, prebavljanje in zamenjavo telesnih snovi. (790)

Umrli so v Ljubljani:

Cne 31. marca: Alojzija Mauser, usmiljenka, 33 let, Radeckega cesta št. 11, jetika.
Dne 2. aprila: Pavlina Papež, branjevčeva hči, 10 m. Zabajak št. 3, želočni in črevesni katar.

V deželni bolnici:

Dne 30. marca: Marija Masel, dninarica, 48 let, jetika. — Ana Sirc, gostija, 84 let, ostarelost. — Ana Sentprimožek, kuharica, 68 let, naduha.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806-2 m. Srednji zračni tlak 738-0 mm.

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padečina v 24 urah
2.	9. zvečer	733.5	10.4	sr. zj. z. h. obl.	oblačno	
3.	7. zjutraj	733.5	11.1	sr. j. v. z. h. obl.	oblačno	
„	2. popol.	733.8	14.5	p. m. j. z. h. obl.	skoro obl.	0.0 mm.

Srednja včerašnja temperatura 10.3°, normale: 7.1°.

Dunajska borza

dnj 3. aprila 1902.

Skupni državni dolg v notah	101.75
Skupni državni dolg v srebru	101.50
Avstrijska zlata renta	120.85
Avstrijska krona renta 4%	99.50
Ogrska zlata renta 4%	119.80
Ogrska krona renta 4%	97.50
Avstro-ogrski bančni delnice	1609—
Kreditne delnice	695.50
London vista	240.10
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.32 1/2
20 mark	23.44
20 frankov	19.06
Italijanski bankovci	93.40
C. kr. cekini	11.30

Zahvala.

Za izkazano sočutja med boleznijo in ob smrti našega iskrenoljubljenega strica, oziroma svaka, gospoda

Vincenca Hübschmann-a

c. in kr. stotnika v p., pos. vojne in jubilejne kolajne ter častn. zaslužnega križca

nadalje za krasne vence in za mnogoštevno spremstvo k zadnjemu počitku, posebno Nj. ekscelenci generalu pl. Balda, kakor tudi vsem gg. častnikom izrekamo s tem svojo najsrčnejšo zahvalo.

Ljubljana, 2. mal. travna 1902.

(789) **Zalujoči ostali.**

Parna opekarna

sprejme takoj sprotnega

opekarskega mojstra

zmožnega slovenskega in nemškega jezika. — Ponudbe z navedbo dosedanjega delovanja in zahtevo plače naj se vložijo pri upravnistvu »Slov. Naroda«. (764—3)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga des Trbiž Ob 12. uri 24 m po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jez. Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine v. are, Hebr, Franzove v. are, Karlove v. are, Prago, (direktni vos I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri svečer osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda). — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m jutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m svečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m jutraj osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m jutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzena, Prage, (direktni vozovi I. in II. razreda), Budejevice, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta Zella ob jez. Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osebni vlak s Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m svečer osebni vlak s Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri in 44 m jutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 35 m svečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m svečer, ob 10 uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 8 m popoldne, ob 6. uri 10 m svečer in ob 9 uri 55 m svečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1)

Sprejme se (415—38)

trgovski potnik

izveden v špecerijski stroki, z dobrimi poročili, na stalno in dobro plačano mesto.

Obširno utemeljene ponudbe naj se pošljejo na upravnistvo »Slov. Naroda«.

Premier-kolesa 1902

Najstarejša, najbolj izpričana znamka

Velezanimiva in fina oprema

Geniki gratis.

Geniki franko.

Premier-Werke, Eger (Češko).

Govori, poje in se smeje v vseh jezikih.

Grammophon

je najboljši svetovni govorilni aparat. Sliši se na 300 m daleč. Cena 25, 40, 60, 125 gld.

Grammophon-Automat 650-7

v katerega se vrže 10 vin, je najboljši vir dohodkov za gostilne. Cena 120 in 130 gld. Jako lepo se čuje v daljavo, zlasti na prostem. Plošče iz trdega gumijskega v veliki izbiri, tudi slovenske, ima zmirom v zalogi

Rudolf Weber, urar Ljubljana, Stari trg 16.

Izšla je brošura:

Boj klerikalizmu!

*Dobiva se v „Narodni Tiskarni“. * Cena 10 vin., po pošti 13 vin.

Svarilo!

S tem svarim vsakogar, da mojemu sinu Ivanu Polanjko nihče nič na upanje ne da, ker jaz nisem zanj plačnik.

(787) **Alojzij Polanjko,** čevljarski mojster v Ljubljani.

Komí.

Mlajši, spreten komi, uren prodajalec, se takoj sprejme v manufakturni trgovini

Miroslava Robiča v Ljubljani.

Išče se kompanjon

s 5—10.000 gld. za dobro upeljano tovarno z vodno silo v mestu.

Natančneje se poizve pri upravnistvu »Slov. Naroda«. (771—2)

Samski vrtnar

izvežban v pridelovanju vrtno zelenjave in v sadjarji, se sprejme v graščini Ormož ob Dravi.

Ponudbe na barona Zschaka, Gradeo, Rechbauerstrasse 5. (788)

Pisar

z lepo pisavo, zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, išče službe. — Ponudbe pod „št. 142“ naj se blagovolijo poslati na upravnistvo »Slov. Naroda«. (782—2)

Učenec ali praktikant

iz boljše hiše, s primerno šolsko izobrazbo, se takoj sprejme pri

Ernestu Hammerschmidt-u trgovcu z železom v Ljubljani. (744—2)

Pes prepeličar

kratkodlak, bel z rujavo liso, ki sliši na ime »Argos«, se je izgubil.

Kdor ga dobi, pripelje naj ga proti primerni nagradi g. E. Tavčarju, Kolo-dvorske ulice. (763—2)

Trgovski pomočnik

star 27 let, zmožen slovenskega in nemškega ter nekaj italijanskega jezika, z dobrimi izpričevali, sedaj vodja večje trgovine, želi svojo službo premeniti. Nastopi tudi lahko takoj. — Ponudbe naj se pošljajo na upravnistvo »Slov. Naroda«. (741—3)

Iz proste roke se prodaja v Radečah pri Zid. mostu

hiša štev. 42

z 11 sobami, kuhinjo, kletjo, hlevom, šupo za vozove, podom za krmo i. t. d. in z lepim vrtom.

Ponudbe sprejema in pojasnila daje g. A. Umek v Brežicah. (769—3)

Lepo, svetlo

stanovanje

s 3 do 4 sobami išče rodbina brez otrok, obstoječa iz 3 oseb; tudi za takojšen nastop. Tudi se istotam prodaja razno pohištvo.

Ponudbe na g. Nadeniczek, Sv. Jakoba trg št. 2, I. nadstr., desno. (785—1)

Lepo, snažno perje!

Kokošje perje I. nesključeno kilo K — 50

„ „ II. „ „ — 22

puranovo „ „ „ „ — 10

gosje „ „ „ „ — 240

perice (Flaumen) „ „ — 10.—

razpošilja po povzetju na vsako postajo ali kolodvor (674—9)

Fran Podlipnik

Stolni Beligrad (Stuhlweissenburg) Ogrsko.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.